

Inbreng Rob van der Rijt, 's-Hertogenbosch

Directeur Klimaatplein en onderzoeker volhoudbare economie

Geachte statenleden,

Dank voor deze gelegenheid om u kort toe te mogen toespreken. Ik spreek u toe in het kader van het Provinciaal Meerjarenprogramma Infrastructuur Energie en Klimaat (afgekort de PMIEK).

Er wordt in Brabant al volop gebouwd aan een fossielvrije energie-infrastructuur. En dat is goed omdat we daarmee bijdragen aan het halen van gestelde klimaatdoelen maar ook netcongestie tegengaan die ontstaat door alle nieuwe duurzame energie-opwek.

De reden waarom ik u nu toespreek heeft te maken met het onderzoek dat ik uitvoerde i.s.m. experts van de Avans en Breda Hogescholen en de Universiteit van Utrecht (u ontvangt [via mail de link](#) met een Nederlandse samenvatting van dat onderzoek). Uit dat onderzoek blijkt dat veel gemeenten, ook in Brabant, nog in volstrekt onvoldoende mate bijdragen aan het binnen de ecologische grenzen houden van de economie. En dat heeft verstrekende gevolgen voor de gezondheid van planten, dieren én mensen in Brabant.

Ik toon u hier een afbeelding van de planetaire grenzen die er zijn, en welke we daarvan al overschreden hebben. Biodiversiteitsverlies, klimaatverandering, de door mensen verstoorte stikstofcyclus en recentelijk ook chemische vervuiling en de watervoorraad voor planten zijn, van een reeks van negen planetaire grenzen, reeds overschreden. En we zullen binnenkort de grenzen naderen voor negatieve verandering in landgebruik, oceaanverzuring en de verstoring van de wereldwijde fosforcyclus.

Groene groei of een circulaire economie worden nu vaak als oplossingsrichtingen genoemd om uit deze ecologische noodtoestand te geraken. Maar onderzoek wijst uit dat groene groei niet bestaat (economische groei gaat namelijk altijd gepaard met méér energie- en materialenverbruik) en dat de circulaire economie eerder krimpt dan groeit plus dat die vaak ook weer extra energie en materialen nodig heeft om producten circulair te maken.

Daarnaast is het zo dat rijke Westerse landen verantwoordelijk zijn voor 92% van de wereldwijde CO₂-emissies boven de veilige planetaire grens, terwijl het zuiden het meest aan de aan klimaatverandering gerelateerde schade lijdt (in termen van zowel monetaire kosten als verlies van mensenlevens). In Nederland zelf heeft de rijkste 1% een meer dan 3 keer grotere ecologische voetafdruk dan een gemiddelde Nederlander. Wat ik hiermee wil aangeven is dat Brabant bij het realiseren van de duurzame energietransitie niet uit het oog mag verliezen waarom en voor wie we dit doen en ook wie daar het meest aan mag bijdragen.

Ik wil u van harte aanbevelen om in het kader van de PMIEK verder te kijken dan alleen het realiseren van de duurzame energietransitie an sich. Er zijn bijvoorbeeld heel veel zeldzame aardmetalen en andere grondstoffen nodig om die transitie mogelijk te maken en de impact van het winnen van die grondstoffen op biodiversiteit en de zoetwatervoorraad is enorm. Nog afgezien van de werkomstandigheden waaronder mensen in ontwikkelingslanden voor ons die grondstoffen delven.

In het onderzoeksrapport waarvan u dus de link ontvangt staan op het einde enkele beleidsaanbevelingen, wij hopen dat u deze ter harte neemt bij de verder besluitvorming rondom de PMIEK.